Παρασκευή 21 Μαΐου 2021

P9_TA(2021)0262

Η επαρκής προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το Ηνωμένο Βασίλειο

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 21ης Μαΐου 2021 σχετικά με την επαρκή προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το Ηνωμένο Βασίλειο (2021/2594(RSP))

(2022/C 15/23)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ο «Χάρτης»), και συγκεκριμένα τα άρθρα 7, 8, 16, 47 και 52,

— έχοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), της 16ης Ιουλίου 2020, στην υπόθεση C-311/18, *Επίτροπος για την προστασία των δεδομένων* κατά *Facebook Ireland Limited και Maximillian Schrems* (απόφαση Schrems II) ([1]),

— έχοντας υπόψη την απόφαση του ΔΕΕ, της 6ης Οκτωβρίου 2015, στην υπόθεση C-362/14, *Maximillian Schrems* κατά *Επιτρόπου για την προστασία των δεδομένων* (απόφαση Schrems I) ([2]),

— έχοντας υπόψη την απόφαση του ΔΕΕ, της 6ης Οκτωβρίου 2020, στην υπόθεση C-623/17, *Privacy International* κατά *Secretary of State of Foreign and Commonwealth affairs* ([3]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 12ης Μαρτίου 2014, σχετικά με το πρόγραμμα παρακολούθησης της υπηρεσίας εθνικής ασφάλειας (NSA) των ΗΠΑ, τα όργανα παρακολούθησης σε διάφορα κράτη μέλη και τον αντίκτυπό τους στα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ, και με τη διατλαντική συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων ([4]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 5ης Ιουλίου 2018, σχετικά με την επάρκεια της προστασίας που παρέχεται από την Ασπίδα Προστασίας της Ιδιωτικής Ζωής ΕΕ-ΗΠΑ ([5]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 25ης Οκτωβρίου 2018, σχετικά με τη χρήση των δεδομένων των χρηστών του Facebook από την Cambridge Analytica και τον αντίκτυπο στην προστασία των δεδομένων ([6]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 20ής Μαΐου 2021, σχετικά με την απόφαση του ΔΕΕ της 16ης Ιουλίου 2020, στην υπόθεση C-311/18, Data Protection Commissioner κατά Facebook Ireland Limited και Maximillian Schrems ([7]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 26ης Νοεμβρίου 2020, σχετικά με την επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ ([8]),

— έχοντας υπόψη τη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας, της 31ης Δεκεμβρίου 2020, μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου ([9]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 28ης Απριλίου 2021, σχετικά με την έκβαση των διαπραγματεύσεων ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου ([10]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) ([11]) (ΓΚΠΔ),

---

([1]) ECLI:EU:C:2020:559.
([2]) ECLI:EU:C:2015:650.
([3]) ECLI:EU:C:2020:790.
([4]) ΕΕ C 378 της 9.11.2017, σ. 104.
([5]) ΕΕ C 118 της 8.4.2020, σ. 133.
([6]) ΕΕ C 345 της 16.10.2020, σ. 58.
([7]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2021)0256.
([8]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0337.
([9]) ΕΕ L 444 της 31.12.2020, σ. 14.
([10]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2021)0141.
([11]) ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1.

— έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ([12]) (οδηγία για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου),

— έχοντας υπόψη την οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών ([13]),

— έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής, της 10ης Ιανουαρίου 2017, σχετικά με έναν κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (COM(2017)0010) και τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που εγκρίθηκε στις 20 Οκτωβρίου 2017 ([14]),

— έχοντας υπόψη τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ), συμπεριλαμβανομένης της δήλωσής του της 9ης Μαρτίου 2021 σχετικά με τον κανονισμό για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και τις συστάσεις 01/2020 της 10ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με ορισμένα μέτρα που συμπληρώνουν τα εργαλεία διαβίβασης για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το επίπεδο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην ΕΕ,

— έχοντας υπόψη τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια που εγκρίθηκαν από την ομάδα εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία των δεδομένων στις 6 Φεβρουαρίου 2018 και υιοθετήθηκαν από το ΕΣΠΔ,

— έχοντας υπόψη τις συστάσεις του ΕΣΠΔ 01/2021 της 2ας Φεβρουαρίου 2021 σχετικά με τα σημεία αναφοράς για την επάρκεια βάσει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου,

— έχοντας υπόψη τα σχέδια αποφάσεων επάρκειας που δημοσίευσε η Επιτροπή στις 19 Φεβρουαρίου 2021, εκ των οποίων το ένα δυνάμει του ΓΚΠΔ ([15]) και το άλλο δυνάμει της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου ([16]),

— έχοντας υπόψη τις γνώμες 14/2021 και 15/2021 του ΕΣΠΔ, της 13ης Απριλίου 2021, που αφορούν το σχέδιο εκτελεστικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 σχετικά με την επάρκεια της παρεχόμενης από το Ηνωμένο Βασίλειο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

— έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και το τροποποιητικό πρωτοκόλλό της («Σύμβαση 108+»), στα οποία το Ηνωμένο Βασίλειο είναι συμβαλλόμενο μέρος,

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη την πρόταση ψηφίσματος της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων,

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ικανότητα διασυνοριακής διαβίβασης προσωπικών δεδομένων μπορεί να αποτελέσει βασικό παράγοντα καινοτομίας, παραγωγικότητας και οικονομικής ανταγωνιστικότητας, και είναι κρίσιμης σημασίας για την αποτελεσματική συνεργασία στο πλαίσιο της καταπολέμησης του διασυνοριακού οργανωμένου και σοβαρού εγκλήματος, καθώς και της τρομοκρατίας, που εξαρτάται ολοένα και περισσότερο από την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΔΕΕ στην απόφασή του στην υπόθεση Schrems I επεσήμανε ότι η άνευ διακρίσεων πρόσβαση των υπηρεσιών πληροφοριών στο περιεχόμενο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών παραβιάζει την ουσία του δικαιώματος στο απόρρητο των επικοινωνιών όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 του Χάρτη και ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν προβλέπουν επαρκή μέσα έννομης προστασίας κατά της μαζικής παρακολούθησης για πρόσωπα που δεν είναι υπήκοοι των ΗΠΑ, κατά παράβαση του άρθρου 47 του Χάρτη·

([12]) ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89.
([13]) ΕΕ L 201 της 31.7.2002, σ. 37.
([14]) A8-0324/2017.
([15]) Σχέδιο εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την επάρκεια της παρεχόμενης από το Ηνωμένο Βασίλειο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
([16]) Σχέδιο εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την επάρκεια της παρεχόμενης από το Ηνωμένο Βασίλειο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Παρασκευή 21 Μαΐου 2021

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παραδοσιακά αποτελεί σημαντικό εμπορικό εταίρο πολλών κρατών μελών της ΕΕ, καθώς και στενό σύμμαχο στον τομέα της ασφάλειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να διατηρήσουν αυτή τη στενή συνεργασία παρά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, καθώς αυτό θα είναι επωφελές και για αμφότερες τις πλευρές·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις χρειάζονται νομική σαφήνεια και ασφάλεια δικαίου, καθώς η ικανότητα διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε διασυνοριακό επίπεδο καθίσταται όλο και σημαντικότερη για όλους τους τύπους εταιρειών που παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες διεθνώς· λαμβάνοντας υπόψη ότι μια απόφαση επάρκειας που αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο βάσει του ΓΚΠΔ είναι ύψιστης σημασίας, διότι πολλές ευρωπαϊκές επιχειρήσεις διατηρούν εμπορικές σχέσεις με τη χώρα, ιδίως δεδομένου του γεγονότος ότι το Brexit είναι ακόμα πολύ πρόσφατο και οι ροές δεδομένων εντός της Ένωσης δεν υπόκεινται σε περιορισμούς· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αδυναμία θέσπισης ισχυρού πλαισίου επάρκειας θα διακινδύνευε να προκαλέσει διαταραχές τις διασυνοριακές διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και να αυξήσει το κόστος συμμόρφωσης·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμφωνία εμπορίου και εργασίας (ΤCA) περιλαμβάνει έναν αριθμό εγγυήσεων και όρων για την ανταλλαγή σχετικών δεδομένων στο πλαίσιο επιβολής του νόμου· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διαπραγματεύσεις σχετικά με τις ροές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιήθηκαν παράλληλα με τις διαπραγματεύσεις για την ΤCA, όμως δεν ολοκληρώθηκαν έως το τέλος της μεταβατικής περιόδου στις 31 Δεκεμβρίου 2020· λαμβάνοντας υπόψη ότι συμπεριλήφθηκε μια ρήτρα «γέφυρας» στη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας ως ενδιάμεση λύση, η οποία εξαρτάται από τη δέσμευση του Ηνωμένου Βασιλείου περί μη μεταβολής του τρέχοντος καθεστώτος προστασίας δεδομένων, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχιση των ροών δεδομένων μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΕ μέχρι την έγκριση μιας απόφασης επάρκειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αρχική περίοδος των τεσσάρων μηνών έχει παραταθεί και θα λήξει στα τέλη Ιουνίου του 2021·

ΣΤ. επισημαίνει ότι η εκτίμηση που διεξήγαγε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν από την υποβολή του σχεδίου εκτελεστικής απόφασης δεν είναι ολοκληρωμένη, ούτε συνάδει με τις απαιτήσεις του ΔΕΕ για τις εκτιμήσεις επάρκειας, γεγονός που έχει επισημάνει το ΕΣΠΔ στις οικείες γνωμοδοτήσεις επάρκειας, στο πλαίσιο των οποίων συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει περαιτέρω συγκεκριμένες πτυχές της νομοθεσίας ή της πράξης του Ηνωμένου Βασιλείου σε σχέση με τη μαζική συλλογή, τη γνωστοποίηση στο εξωτερικό και τις διεθνείς συμφωνίες στον τομέα της ανταλλαγής πληροφοριών, της περαιτέρω χρήσης πληροφοριών που συλλέγονται για σκοπούς επιβολής του νόμου, και της ανεξαρτησίας των δικαστικών λειτουργών·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή δεν έχει εξετάσει ορισμένες πτυχές της νομοθεσίας και/ή της πράξης του Ηνωμένου Βασιλείου, με αποτέλεσμα να υφίστανται σχέδια εκτελεστικών αποφάσεων που δεν συνάδουν με τη νομοθεσία της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 45 του ΓΚΠΔ, κατά την εκτίμηση της επάρκειας του επιπέδου προστασίας, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη, ιδίως «(…) τη σχετική νομοθεσία, τόσο τη γενική όσο και την τομεακή, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη δημόσια ασφάλεια, την άμυνα, την εθνική ασφάλεια και το ποινικό δίκαιο και την πρόσβαση των δημόσιων αρχών σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την εφαρμογή αυτής της νομοθεσίας, τους κανόνες περί προστασίας δεδομένων, τους επαγγελματικούς κανόνες και τα μέτρα ασφάλειας, περιλαμβανομένων των κανόνων για τις περαιτέρω διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε άλλη χώρα ή διεθνή οργανισμό που τηρούνται στη συγκεκριμένη τρίτη χώρα ή τον διεθνή οργανισμό, νομολογία (…)» και «τις διεθνείς δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η εν λόγω τρίτη χώρα ή ο διεθνής οργανισμός ή άλλες υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από νομικά δεσμευτικές συμβάσεις ή πράξεις και από τη συμμετοχή τους σε πολυμερή ή περιφερειακά συστήματα, ιδίως όσον αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» που περιλαμβάνει διεθνείς συμφωνίες σε άλλες περιοχές συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε ανταλλαγή δεδομένων ή πληροφοριών, και, συνεπώς, απαιτείται αξιολόγηση των εν λόγω διεθνών συμφωνιών·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΔΕΕ δήλωσε ξεκάθαρα στην απόφαση Schrems I ότι «η Επιτροπή, όταν εξετάζει το επίπεδο προστασίας που παρέχει η τρίτη χώρα, οφείλει να λαμβάνει υπόψη το περιεχόμενο των κανόνων που εφαρμόζονται στη χώρα αυτή βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας ή των διεθνών δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η συγκεκριμένη χώρα, καθώς και την πρακτική σχετικά με την εξασφάλιση της τηρήσεως των κανόνων αυτών, δεδομένου ότι οφείλει, σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 2 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, να λάβει υπόψη όλες τις περιστάσεις που σχετίζονται με τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς την τρίτη χώρα» (σκέψη 75)·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δραστηριότητες των υπηρεσιών πληροφοριών και η σχετική ανταλλαγή με τρίτες χώρες αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου σύμφωνα με τις συνθήκες όσον αφορά τα κράτη μέλη, όμως εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της απαραίτητης εκτίμησης επάρκειας του επιπέδου προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προσφέρουν τρίτες χώρες, όπως επιβεβαιώνει το ΔΕΕ στο πλαίσιο των αποφάσεων Schrems I και II·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα πρότυπα προστασίας εξαρτώνται όχι μόνο από την ισχύουσα νομοθεσία, αλλά και από την πρακτική εφαρμογή των εν λόγω νόμων, και λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά τη σύνταξη της απόφασής της, η Επιτροπή αξιολόγησε μόνο τη νομοθεσία και όχι την εφαρμογή στην πράξη·

Παρασκευή 21 Μαΐου 2021

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει επί του παρόντος ότι δώδεκα τρίτες χώρες παρέχουν επαρκή προστασία βάσει του ΓΚΠΔ και ότι έχει πρόσφατα ολοκληρώσει τις σχετικές συνομιλίες με τη Δημοκρατία της Κορέας· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είναι η πρώτη χώρα για την οποία η Επιτροπή έχει προτείνει τη χορήγηση επάρκειας βάσει της οδηγίας για την επιβολή του νόμου·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου είναι διαφορετική από όλες τις προηγούμενες εκτιμήσεις επάρκειας, διότι αφορά ένα πρώην κράτος μέλος της ΕΕ που έχει πλήρως ενσωματώσει τις διατάξεις του ΓΚΠΔ στο οικείο εθνικό δίκαιο και προβλέπει ότι το σύνολο της «εγχώριας νομοθεσίας που προκύπτει από την ΕΕ», συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας που μεταφέρει την οδηγία για την επιβολή του νόμου, θα συνεχίσει να ισχύει μετά το τέλος της μεταβατικής περιόδου·

Ι. **ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

Γενικές παρατηρήσεις

1. σημειώνει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είναι συμβαλλόμενο μέρος της ΕΣΔΑ και της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα· αναμένει από το Ηνωμένο Βασίλειο να διασφαλίσει το ίδιο ελάχιστο πλαίσιο προστασίας δεδομένων, παρά την αποχώρησή του από την Ευρωπαϊκή Ένωση·

2. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη δέσμευση του Ηνωμένου Βασιλείου να σέβεται τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου και να προστατεύει και να εφαρμόζει σε εθνικό επίπεδο τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως αυτά που ορίζονται στην ΕΣΔΑ, συμπεριλαμβανομένων υψηλών επιπέδων προστασίας δεδομένων· υπενθυμίζει ότι αυτή η δέσμευση αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη συνεργασία της ΕΕ με το Ηνωμένο Βασίλειο· υπενθυμίζει ότι παρά το γεγονός ότι το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ για το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή αποτελεί μέρος του εσωτερικού δικαίου του Ηνωμένου Βασιλείου μέσω του νόμου για τα ανθρώπινα δικαιώματα (Human Rights Act) του 1998 και μέρος του κοινού δικαίου μέσω της νέας αδικοπραξίας για αθέμιτη χρήση πληροφοριών που αφορούν την ιδιωτική ζωή, οι προσπάθειες να συμπεριληφθεί ένα θεμελιώδες δικαίωμα στην προστασία δεδομένων καταψηφίστηκαν από την κυβέρνηση·

3. επισημαίνει ότι σε σχέση με τη διακυβέρνηση δεδομένων η ΕΕ έχει επιλέξει μια προσέγγιση με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά την κατάρτιση ισχυρών κανόνων προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ και εκφράζει, επομένως, τη βαθιά ανησυχία του για τις δημόσιες δηλώσεις του πρωθυπουργού του Ηνωμένου Βασιλείου ότι η χώρα θα επιδιώξει να αποκλίνει από τους κανόνες της ΕΕ για την προστασία δεδομένων και να θεσπίσει δικά της «κυρίαρχα» μέτρα ελέγχου στον τομέα αυτό· θεωρεί ότι η εθνική στρατηγική του Ηνωμένου Βασιλείου για τα δεδομένα που καταρτίστηκε το 2020 αποτελεί μεταστροφή από την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς μια ευρύτερη χρήση και ανταλλαγή δεδομένων, η οποία δεν συμβαδίζει με τις αρχές της δικαιοσύνης, της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και του περιορισμού του σκοπού που προβλέπονται στον ΓΚΠΔ· σημειώνει ότι, στις γνωμοδοτήσεις επάρκειας, το ΕΣΠΔ επεσήμανε ότι μια τέτοια εξέλιξη θα μπορούσε να δημιουργήσει πιθανούς κινδύνους για την προστασία που παρέχεται στις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΕ·

4. επισημαίνει ότι οι έγκυρες αποφάσεις επάρκειας συμβάλλουν σημαντικά στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων και στην ασφάλεια δικαίου για τις εταιρείες· τονίζει, ωστόσο, ότι οι αποφάσεις επάρκειας που βασίζονται σε ατελείς αξιολογήσεις και δεν εκτελούνται κατάλληλα από την Επιτροπή μπορεί να έχουν το αντίθετο αποτέλεσμα όταν προσβάλλονται δικαστικά·

5. επισημαίνει ότι η εκτίμηση που διεξήγαγε η Επιτροπή πριν από την υποβολή του σχεδίου εκτελεστικής απόφασης δεν είναι ολοκληρωμένη, ούτε συνάδει με τις απαιτήσεις του ΔΕΕ για τις εκτιμήσεις επάρκειας, γεγονός που έχει επισημάνει το ΕΣΠΔ στις οικείες γνωμοδοτήσεις επάρκειας, στο πλαίσιο των οποίων συνιστά στην Επιτροπή να αξιολογήσει περαιτέρω συγκεκριμένες πτυχές της νομοθεσίας ή της πράξης του Ηνωμένου Βασιλείου σε σχέση με τη μαζική συλλογή, τη γνωστοποίηση στο εξωτερικό και τις διεθνείς συμφωνίες στον τομέα της ανταλλαγής πληροφοριών, της περαιτέρω χρήσης πληροφοριών που συλλέγονται για σκοπούς επιβολής του νόμου, και της ανεξαρτησίας των δικαστικών λειτουργών·

Επιβολή του ΓΚΠΔ

6. εκφράζει την ανησυχία του για την έλλειψη και συχνά την απουσία επιβολής του ΓΚΠΔ από το Ηνωμένο Βασίλειο όταν ήταν ακόμη μέλος της ΕΕ· επισημαίνει, ιδίως, την έλλειψη ορθής επιβολής εκ μέρους του Γραφείου του Επιτρόπου Πληροφοριών (ICO) του Ηνωμένου Βασιλείου στο παρελθόν· επισημαίνει το παράδειγμα του Επιτρόπου Πληροφοριών ο οποίος αρχειοθέτησε μια καταγγελία στον τομέα της τεχνολογίας διαφημίσεων μετά από τη διοργάνωση δύο εκδηλώσεων με ενδιαφερόμενους φορείς, τη σύνταξη μίας έκθεσης [με τίτλο «Update Report on Adtech» (επικαιροποιημένη έκθεση για την τεχνολογία διαφημίσεων)] και δηλώνοντας ότι «η βιομηχανία της τεχνολογίας διαφημίσεων μοιάζει να μην κατανοεί πλήρως τις οικείες απαιτήσεις προστασίας

Παρασκευή 21 Μαΐου 2021

δεδομένων», χωρίς ωστόσο να ασκήσει καμία από τις εξουσίες επιβολής που κατέχει ([17])· εκφράζει την ανησυχία του ότι αυτή η μη επιβολή συνιστά διαρθρωτικό πρόβλημα, το οποίο μνημονεύεται στην «πολιτική ρυθμιστικής δράσης» του Επιτρόπου Πληροφοριών, στην οποία αναφέρεται ρητώς ότι «στις περισσότερες περιπτώσεις θα ασκούμε τις εξουσίες μας στις πιο κρίσιμες υποθέσεις, που αποτελούν τις πιο σοβαρές παραβιάσεις των υποχρεώσεων σχετικά με τα δικαιώματα ενημέρωσης. Αυτές οι παραβιάσεις περιλαμβάνουν συνήθως εκούσιες ή σκόπιμες πράξεις, πράξεις αμέλειας ή επαναλαμβανόμενες παραβιάσεις υποχρεώσεων που σχετίζονται με τα δικαιώματα ενημέρωσης, οι οποίες προκαλούν βλάβη ή ζημία σε άτομα»· υπογραμμίζει ότι στην πράξη αυτό έχει ως αποτέλεσμα πολλές παραβιάσεις της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων στο Ηνωμένο Βασίλειο να μην έχουν αντιμετωπιστεί·

7. σημειώνει την εθνική στρατηγική του Ηνωμένου Βασιλείου για τα δεδομένα, η οποία επικαιροποιήθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2020, γεγονός που υποδεικνύει μια μεταστροφή από την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς μια εντατικότερη και ευρύτερη χρήση και ανταλλαγή δεδομένων· επισημαίνει ότι η θέση που πρεσβεύει ότι η «παρακράτηση δεδομένων μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς την κοινωνία», όπως υποδεικνύεται στη στρατηγική δεν είναι συμβατή με τις αρχές της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και του περιορισμού του σκοπού βάσει του ΓΚΠΔ και του πρωτογενούς δικαίου·

8. σημειώνει ότι η επιτροπή συνταγματικών υποθέσεων του Κοινοβουλίου του Ηνωμένου Βασιλείου το 2004 ([18]) και η επιτροπή δημοσίων υποθέσεων του Κοινοβουλίου του Ηνωμένου Βασιλείου το 2014 ([19]) συνέστησαν τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του Επιτρόπου Πληροφοριών μέσω της μετατροπής του σε υπάλληλο του Κοινοβουλίου που θα είναι υπόλογος σε αυτό και δεν θα συνεχίσει να διορίζεται από τον υπουργό ψηφιακών μέσων και αθλητισμού· εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι δεν έχει δοθεί συνέχεια σε αυτή τη σύσταση·

Επεξεργασία δεδομένων για τον έλεγχο της μετανάστευσης

9. σημειώνει ότι ο νόμος του Ηνωμένου Βασιλείου για την προστασία των δεδομένων περιλαμβάνει μια παρέκκλιση κάποιες πτυχές των θεμελιωδών αρχών προστασίας δεδομένων, όπως το δικαίωμα πρόσβασης και το δικαίωμα του υποκειμένου δεδομένων να γνωρίζει σε ποιους κοινοποιούνται τα δεδομένα του, σε περιπτώσεις όπου η προστασία αυτού του είδους θα «έβλαπτε τον αποτελεσματικό έλεγχο της μετανάστευσης»· υπογραμμίζει ότι η παρακολούθηση και η συμμόρφωση της χρήσης της εξαίρεσης πρέπει να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα πρότυπα που απαιτούνται στα σημεία αναφοράς που προϋποθέτουν την εξέταση της πράξης καθώς και της αρχής, μέσω της επισήμανσης ότι «πρέπει να εξεταστεί όχι μόνο το περιεχόμενο των κανόνων που ισχύουν για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται σε τρίτη χώρα … αλλά και το σύστημα που είναι εν ισχύ για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας αυτών των κανόνων»· αναγνωρίζει ότι η εξαίρεση αυτή, που είναι διαθέσιμη για όλους τους υπεύθυνους επεξεργασίας δεδομένων στο Ηνωμένο Βασίλειο, έχει εγκριθεί από το ICO και από ένα δικαστήριο, μπορεί κανείς να την επικαλεστεί μόνο κατά περίπτωση και μπορεί να εφαρμοστεί μόνο με αναγκαίο και αναλογικό τρόπο· υπενθυμίζει την πρόσφατη αποκάλυψη, σύμφωνα με την οποία έχουν υποβληθεί 17 780 αιτήματα πρόσβασης σε σχέση με δεδομένα που τελούν υπό επεξεργασία από το Υπουργείο Εσωτερικών μεταξύ 1ης Απριλίου 2018 και 31ης Μαρτίου 2019 για 146,75 εκατομμύρια υποκείμενα δεδομένων και ότι η εξαίρεση για τη μετανάστευση χρησιμοποιήθηκε σε πάνω από 70 % των αιτημάτων υποκειμένων δεδομένων προς το Υπουργείο Εσωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου το 2020 ([20])· τονίζει ότι ακόμα και στις περιπτώσεις όπου το Υπουργείο Εσωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου χρησιμοποίησε αυτή την παρέκκλιση, δεν υπήρξε πλήρης άρνηση της πρόσβασης στις πληροφορίες, αλλά αυτή περιορίστηκε σε έγγραφα από τα οποία είχαν διαγραφεί ευαίσθητες πληροφορίες·

10. σημειώνει ότι η εξαίρεση αυτή εφαρμόζεται πλέον σε πολίτες της ΕΕ που κατοικούν ή σκοπεύουν να κατοικήσουν στο Ηνωμένο Βασίλειο· εκφράζει την έντονη ανησυχία του για το γεγονός ότι η εξαίρεση καταργεί βασικές ευκαιρίες για λογοδοσία και διορθωτικά μέτρα, και υπογραμμίζει ότι τούτο δεν συνιστά επαρκές επίπεδο προστασίας·

([17]) Lomas, N., *UK's ICO faces legal action after closing adtech complaint with nothing to show for it*, TechCrunch, San Francisco, 2020.

([18]) Έβδομη έκθεση της ειδικής επιτροπής συνταγματικών υποθέσεων που δημοσιεύθηκε από τη Βουλή των Κοινοτήτων στις 13 Ιουνίου 2006. Η παράγραφος 108 έχει ως εξής: «We see considerable merit in the Information Commissioner becoming directly responsible to, and funded by, Parliament, and recommend that such a change be considered when an opportunity arises to amend the legislation» (Θεωρούμε πως είναι σημαντικό ο Επίτροπος Πληροφοριών να καταστεί άμεσα υπεύθυνος και να χρηματοδοτείται από το Κοινοβούλιο και θα προτείνουμε να εξεταστεί μια τέτοια αλλαγή όταν προκύψει ευκαιρία για τροποποίηση της νομοθεσίας).

([19]) Έκθεση της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης με τίτλο «Who's accountable? Relationships between Government and arm's-length bodies» (Ποιος είναι υπόλογος; Σχέσεις μεταξύ της κυβέρνησης και των ανεξάρτητων οργάνων) που δημοσιεύτηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 4 Νοεμβρίου 2014. Η παράγραφος 64 έχει ως εξής: «Ο Επίτροπος Πληροφοριών και η Επιθεώρηση Φυλακών θα πρέπει να αποκτήσουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία από την κυβέρνηση και να λογοδοτούν στο Κοινοβούλιο. Ο Επίτροπος Πληροφόρησης, ο Επίτροπος για τους Δημόσιους Διορισμούς και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προτύπων Δημόσιας Ζωής θα πρέπει να γίνουν αξιωματούχοι του Κοινοβουλίου, όπως είναι ήδη ο Διαμεσολαβητής της Κοινοβουλευτικής Υπηρεσίας και της Υπηρεσίας Υγείας και ο Γενικός Ελεγκτής».

([20]) Δελτίο Τύπου της ομάδας Open Rights της 3ης Μαρτίου 2021 με τίτλο «Documents reveal controversial Immigration Exemption used in 70 % of access requests to Home Office» (Έγγραφα αποκαλύπτουν αμφιλεγόμενη εξαίρεση για τη μετανάστευση η οποία χρησιμοποιήθηκε στο 70 % των αιτημάτων πρόσβασης προς το Υπουργείο Εσωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου).

11. επαναλαμβάνει την έντονη ανησυχία του για την εξαίρεση σχετικά με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων που προβλέπεται στη μεταναστευτική πολιτική του Ηνωμένου Βασιλείου· επαναλαμβάνει τη θέση του για το γεγονός ότι η εξαίρεση για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς μετανάστευσης του νόμου περί προστασίας δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου πρέπει να τροποποιηθεί προτού μπορέσει να ληφθεί μια έγκυρη απόφαση επάρκειας, όπως αναφέρει επανειλημμένα, μεταξύ άλλων στο ψήφισμα της 12ης Φεβρουαρίου 2020 σχετικά με την προτεινόμενη εντολή για διαπραγματεύσεις σχετικά με μια νέα εταιρική σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας ([21]) και στη γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της 5ης Φεβρουαρίου 2021 ([22])· καλεί την Επιτροπή να ζητήσει την εξάλειψη της εξαίρεσης για τη μετανάστευση, ή να διασφαλίσει τη μεταρρύθμισή της προκειμένου η εξαίρεση και η χρήση της να παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις για τα υποκείμενα δεδομένων και να μην παραβιάζουν τα πρότυπα που αναμένονται από μια τρίτη χώρα·

Μαζική παρακολούθηση

12. υπενθυμίζει τις αποκαλύψεις για μαζική παρακολούθηση από τις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο, όπως τις έφερε στο φως ο μάρτυρας δημοσίου συμφέροντος Edward Snowden· υπενθυμίζει ότι το πρόγραμμα Tempora που υλοποιεί η υπηρεσία πληροφοριών του Ηνωμένου Βασιλείου (GCHQ) παρακολουθεί τις επικοινωνίες σε πραγματικό χρόνο μέσω διαδικτυακών καλωδίων κορμού οπτικής ίνας και καταγράφει τα δεδομένα, προκειμένου να τα επεξεργαστεί και να τα διερευνήσει σε μετέπειτα χρόνο· υπενθυμίζει ότι αυτή η μαζική παρακολούθηση του περιεχομένου των επικοινωνιών και των μεταδεδομένων πραγματοποιείται χωρίς να υπάρχουν μεμονωμένες υποψίες ή στοχευμένα δεδομένα·

13. υπενθυμίζει ότι στις αποφάσεις για τις υποθέσεις Schrems I και Schrems II το ΔΕΕ αποφάσισε ότι η μαζική πρόσβαση στο περιεχόμενο των ιδιωτικών επικοινωνιών αφορά την ουσία του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, και ότι σε αυτές τις περιπτώσεις δεν απαιτείται πλέον έλεγχος αναγκαιότητας και αναλογικότητας· υπογραμμίζει ότι αυτές οι αρχές ισχύουν για τις διαβιβάσεις δεδομένων σε άλλες τρίτες χώρες πέραν των Ηνωμένων Πολιτειών, μεταξύ άλλων και του Ηνωμένου Βασιλείου·

14. υπενθυμίζει το ψήφισμά του, της 12ης Μαρτίου 2014, το οποίο κατέληγε ότι τα άνευ διακρίσεων και μη βασιζόμενα σε υποψίες προγράμματα μαζικής παρακολούθησης που διεξάγονται από την υπηρεσία πληροφοριών του Ηνωμένου Βασιλείου GCHQ είναι μη συμβατά με τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας σε μια δημοκρατική κοινωνία και δεν είναι επαρκή σύμφωνα με τη νομοθεσία προστασίας δεδομένων της ΕΕ· αναγνωρίζει ότι έκτοτε το Ηνωμένο Βασίλειο έχει μεταρρυθμίσει σημαντικά τους οικείους νόμους περί παρακολούθησης και έχει θεσπίσει εγγυήσεις που εκτείνονται πέρα από τους όρους που προσδιορίζει το ΔΕΕ στην απόφαση Schrems II ([23]) και πέρα από τις εγγυήσεις που προβλέπουν οι νόμοι περί παρακολούθησης των περισσότερων κρατών μελών· εκφράζει την ικανοποίησή του ιδίως για την παροχή πλήρους πρόσβασης σε αποτελεσματική δικαστική προσφυγή· υπενθυμίζει ότι ο ειδικός εισηγητής του ΟΗΕ για το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή έχει εκφράσει την ικανοποίησή του για τις ισχυρές εγγυήσεις που έχουν θεσπιστεί με τον νόμο περί εξουσιών διερεύνησης του 2016 (Investigatory Powers Act — «IPA 2016») ως προς την αναγκαιότητα, την αναλογικότητα και την ανεξάρτητη εξουσιοδότηση από δικαστικό σώμα·

15. υπενθυμίζει ότι τον Σεπτέμβριο του 2018, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επιβεβαίωσε ότι τα προγράμματα του Ηνωμένου Βασιλείου για μαζική παρακολούθηση και διατήρηση δεδομένων, συμπεριλαμβανομένου του Tempora, ήταν «παράνομα και ασύμβατα με τις απαραίτητες προϋποθέσεις για μια δημοκρατική κοινωνία» ([24])·

16. θεωρεί απαράδεκτο το γεγονός ότι οι προτάσεις αποφάσεων επάρκειας δεν λαμβάνουν υπόψη ούτε την έλλειψη περιορισμών για τη χρήση των εξουσιών του Ηνωμένου Βασιλείου επί των μαζικών δεδομένων ούτε την πραγματική χρήση από τις επιχειρήσεις παρακολούθησης Ηνωμένου Βασιλείου-ΗΠΑ όπως αποκαλύφθηκαν από τον Edward Snowden, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

α) το γεγονός ότι δεν υφίσταται αποτελεσματική και ουσιαστική εποπτεία από το Γραφείο του Επιτρόπου Πληροφοριών ή από τα δικαστήρια επί της χρήσης της εθνικής εξαίρεσης ασφαλείας σε νόμους προστασίας δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου·

β) το γεγονός ότι οι περιορισμοί της χρήσης των εξουσιών του Ηνωμένου Βασιλείου επί των μαζικών δεδομένων δεν προβλέπονται στην ίδια τη νομοθεσία, όπως απαιτεί το ΔΕΕ (αλλά αντιθέτως εναπόκεινται στη διακριτική ευχέρεια της εκτελεστικής εξουσίας με την επιφύλαξη «δέοντος» δικαστικού ελέγχου)·

([21]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0033.

([22]) Γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων σχετικά με την απόφαση για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου, και της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας σχετικά με διαδικασίες ασφάλειας για την ανταλλαγή και την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών, LIBE_AL(2021)680848.

([23]) Απόφαση της 16ης Ιουλίου 2020 στην υπόθεση C-311/18, Data Protection Commissioner κατά Facebook Ireland Limited and Maximillian Schrems, ECLI:EU:C:2020:559.

([24]) Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Big Brother Watch κ.α. κατά Ηνωμένου Βασιλείου, προσφυγές 58170/13, 62322/14, 24960/15.

Παρασκευή 21 Μαΐου 2021

γ) το γεγονός ότι η περιγραφή των «δευτερογενών δεδομένων» (μεταδεδομένων) στα σχέδια αποφάσεων είναι πολύ παραπλανητική και δεν αναφέρει ότι τα εν λόγω δεδομένα μπορούν να είναι ιδιαίτερα αποκαλυπτικά και παρεμβατικά και ότι υπόκεινται σε υψηλού επιπέδου αυτοματοποιημένες αναλύσεις (όπως έκρινε το ΔΕΕ στην υπόθεση *Digital Rights Ireland* ([25])), όμως βάσει του δικαίου του Ηνωμένου Βασιλείου τα μεταδεδομένα δεν προστατεύονται ουσιαστικά από την αδικαιολόγητη πρόσβαση, τη μαζική συλλογή και την ανάλυση με βάση την τεχνητή νοημοσύνη από τις υπηρεσίες πληροφοριών του Ηνωμένου Βασιλείου·

δ) οι υπηρεσίες «Five Eyes», ειδικότερα η υπηρεσία πληροφοριών του Ηνωμένου Βασιλείου (GCHQ) και η υπηρεσία εθνικής ασφάλειας των ΗΠΑ (NSA) ανταλλάσσουν στην πράξη όλα τα δεδομένα πληροφοριών·

επισημαίνει ότι, επιπρόσθετα, σε σχέση με τις ΗΠΑ, οι πολίτες του Ηνωμένου Βασιλείου απολαύουν ορισμένων ανεπίσημων εγγυήσεων μεταξύ της GCHQ και της NSA των ΗΠΑ· εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για το γεγονός ότι αυτές οι εγγυήσεις δεν προστατεύουν τους πολίτες ή τους κατοίκους της ΕΕ των οποίων τα δεδομένα ενδέχεται να υποστούν περαιτέρω διαβιβάσεις και ανταλλαγή με την NSA·

17. καλεί τα κράτη μέλη να συνάψουν συμφωνίες μη κατασκοπείας με το Ηνωμένο Βασίλειο και καλεί την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει τις επαφές της με τους ομολόγους της στο Ηνωμένο Βασίλειο για να μεταφέρει το μήνυμα ότι, εάν δεν υπάρξει καμία τροποποίηση της νομοθεσίας και των πρακτικών παρακολούθησης του Ηνωμένου Βασιλείου, η μόνη δυνατή επιλογή για τη διευκόλυνση των αποφάσεων επάρκειας θα ήταν η σύναψη συμφωνιών μη κατασκοπείας με τα κράτη μέλη·

Περαιτέρω διαβιβάσεις

18. υπογραμμίζει με έμφαση το γεγονός ότι ο νόμος του 2018 για (την αποχώρηση από) την Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει ότι η νομολογία του ΔΕΕ που παρήχθη πριν από το τέλος της μεταβατικής περιόδου θα μετατραπεί σε «διατηρούμενη νομοθεσία της ΕΕ» και, ως εκ τούτου, θα είναι νομικά δεσμευτική για το Ηνωμένο Βασίλειο·· επισημαίνει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεσμεύεται από τις αρχές και τους όρους που ορίζονται στις αποφάσεις Schrems I και Schrems II του ΔΕΕ κατά την αξιολόγηση της επάρκειας άλλων τρίτων χωρών· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι τα δικαστήρια του Ηνωμένου Βασιλείου δεν θα εφαρμόζουν πλέον τον Χάρτη· επισημαίνει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν υπόκειται πλέον στη δικαιοδοσία του ΔΕΕ, το οποίο αποτελεί τον ανώτατο βαθμό για την ερμηνεία του Χάρτη·

19. επισημαίνει ότι οι κανόνες του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει του νόμου του 2017 για την ψηφιακή οικονομία και σχετικά με τις περαιτέρω διαβιβάσεις δεν είναι «ουσιωδώς ισοδύναμοι» με τους κανόνες που ορίζονται στον ΓΚΠΔ, όπως αυτοί ερμηνεύονται από το ΔΕΕ·

20. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι το Ηνωμένο Βασίλειο αναγνωρίζει στον εαυτό του το δικαίωμα να δηλώνει ότι άλλες τρίτες χώρες ή εδάφη παρέχουν επαρκή προστασία δεδομένων, ανεξαρτήτως του εάν οι εν λόγω τρίτες χώρες ή εδάφη έχουν θεωρηθεί ως παρέχοντα τέτοια προστασία από την ΕΕ· υπενθυμίζει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο έχει ήδη δηλώσει ότι το Γιβραλτάρ παρέχει τέτοια προστασία μολονότι η ΕΕ δεν το έχει πράξει· εκφράζει την έντονη ανησυχία του για το γεγονός ότι η χορήγηση καθεστώτος επάρκειας στο Ηνωμένο Βασίλειο θα οδηγούσε σε παράκαμψη των κανόνων της ΕΕ για τις διαβιβάσεις σε χώρες ή εδάφη που δεν χαρακτηρίζονται επαρκή βάσει του δικαίου της ΕΕ·

21. λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι την 1η Φεβρουαρίου 2021 το Ηνωμένο Βασίλειο κατέθεσε αίτημα προσχώρησης στη Συνολική και Προοδευτική Συμφωνία για την Εταιρική Σχέση των Χωρών του Ειρηνικού (CPTPP), και συγκεκριμένα με στόχο να «επωφεληθεί από τους σύγχρονους κανόνες ψηφιακού εμπορίου, οι οποίοι επιτρέπουν την ελεύθερη ροή δεδομένων μεταξύ μελών, αίρουν περιττά εμπόδια για τις επιχειρήσεις [κ.λπ.]»· παρατηρεί με ανησυχία ότι τα μέλη της CPTPP είναι έντεκα, εκ των οποίων οκτώ δεν έχουν λάβει απόφαση επάρκειας από την ΕΕ· εκφράζει την έντονη ανησυχία του για πιθανές περαιτέρω διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πολιτών ή κατοίκων της ΕΕ στις χώρες αυτές, εάν χορηγηθεί απόφαση επάρκειας στο Ηνωμένο Βασίλειο ([26])·

([25]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Απριλίου 2014, Digital Rights Ireland Ltd κατά Minister for Communications, Marine and Natural Resources και άλλων και Kärntner Landesregierung και άλλων, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-293/12 και C-594/12, ECLI:EU:C:2014:238.

([26]) Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Διεθνούς Εμπορίου του Ηνωμένου Βασιλείου, της 30ής Ιανουαρίου 2021, με τίτλο «UK applies to join huge Pacific free trade area CPTPP» (Το Ηνωμένο Βασίλειο υποβάλλει αίτηση προσχώρησης στην τεράστια περιοχή ελεύθερων συναλλαγών του Ειρηνικού (CPTPP)).

22. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν αξιολόγησε τον αντίκτυπο και τους ενδεχόμενους κινδύνους της συμφωνίας μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και της Ιαπωνίας για μια συνολική οικονομική συμφωνία (CEPA) που περιλαμβάνει διατάξεις για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και για το επίπεδο της προστασίας δεδομένων·

23. εκφράζει την ανησυχία του για το ενδεχόμενο να υπονομευθεί το επίπεδο προστασίας που παρέχεται από τον ΓΚΠΔ, εάν το Ηνωμένο Βασίλειο συμπεριλάβει διατάξεις για διαβιβάσεις δεδομένων σε μελλοντικές εμπορικές συμφωνίες, μεταξύ άλλων σε εμπορικές συμφωνίες ΗΠΑ-Ηνωμένου Βασιλείου·

II. **ΟΔΗΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ**

24. τονίζει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είναι η πρώτη χώρα για την οποία η Επιτροπή έχει προτείνει την έγκριση απόφασης επάρκειας βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680·

25. σημειώνει τη συμφωνία διασυνοριακής πρόσβασης του Ηνωμένου Βασιλείου με τις ΗΠΑ ([27]), βάσει του νόμου CLOUD των ΗΠΑ, η οποία διευκολύνει τις διαβιβάσεις για σκοπούς επιβολής του νόμου· εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για το γεγονός ότι η συμφωνία αυτή θα επιτρέψει την αδικαιολόγητη πρόσβαση των αρχών των ΗΠΑ σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πολιτών και κατοίκων της ΕΕ· συμμερίζεται την ανησυχία του ΕΣΠΔ ότι οι εγγυήσεις που παρέχονται στη συμφωνία-πλαίσιο ΕΕ-ΗΠΑ ([28]) εάν εφαρμοστούν τηρουμένων των αναλογιών ενδέχεται μα μην πληρούν τα κριτήρια των σαφών, ακριβών και προσβάσιμων κανόνων ως προς την πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ή να μην κατοχυρώνουν επαρκώς τέτοιες εγγυήσεις που να είναι αποτελεσματικές και εφαρμόσιμες στο πλαίσιο της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου·

26. υπενθυμίζει ότι η απόφαση C-623/17 του ΔΕΕ πρέπει να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι απαγορεύει εθνική κανονιστική ρύθμιση να επιτρέπει σε κρατική αρχή να ζητεί από παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών να πραγματοποιούν γενική και άνευ διακρίσεων μετάδοση δεδομένων κίνησης και θέσης στις υπηρεσίες ασφάλειας και πληροφοριών του κράτους για τον σκοπό της προστασίας της εθνικής ασφάλειας·

27. σημειώνει ότι, στην περίπτωση αυτή, το ΔΕΕ απεφάνθη ότι η μαζική συλλογή δεδομένων που έλαβε χώρα στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει του νόμου περί αρμοδιοτήτων διερεύνησης (Investigatory Powers Act) του 2000 ήταν παράνομη· επισημαίνει ότι η εν λόγω ρύθμιση έχει αντικατασταθεί εν τω μεταξύ από τον νόμο περί αρμοδιοτήτων διερεύνησης (IPA 2016), προκειμένου να ενισχυθούν οι αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας· υπογραμμίζει ότι ο νόμος περί αρμοδιοτήτων διερεύνησης του 2016 καθιστά την παρακολούθηση υποκείμενη σε δικαστική εποπτεία και δίνει στα άτομα τη δυνατότητα πρόσβασης στα δεδομένα τους και τη δυνατότητα υποβολής καταγγελιών ενώπιον του ειδικού δικαιοδοτικού οργάνου προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής (Investigatory Powers Tribunal)· αποδοκιμάζει, ωστόσο, το γεγονός ότι ο νόμος περί αρμοδιοτήτων διερεύνησης του 2016 εξακολουθεί να καθιστά δυνατή την πρακτική μαζικής διατήρησης δεδομένων·

28. εκφράζει την ανησυχία του σχετικά με πρόσφατα δημοσιεύματα ότι ένα πρόγραμμα για τη μαζική συλλογή και διατήρηση δεδομένων αποτελεί μέρος μιας δοκιμής του Υπουργείου Εσωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου η οποία διεξάγεται βάσει του νόμου περί αρμοδιοτήτων διερεύνησης του 2016·

29. υπενθυμίζει ότι στο ψήφισμά του, της 12ης Φεβρουαρίου 2020, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τόνισε ότι «το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορεί να έχει άμεση πρόσβαση σε δεδομένα των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ ή να συμμετέχει στις διαχειριστικές δομές των οργανισμών της ΕΕ στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, ενώ οποιαδήποτε ανταλλαγή πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με το Ηνωμένο Βασίλειο, θα πρέπει να υπόκειται σε αυστηρές εγγυήσεις και απαιτήσεις ελέγχου και εποπτείας, συμπεριλαμβανομένου ενός επιπέδου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ισοδύναμου με το επίπεδο προστασίας που εγγυάται το δίκαιο της ΕΕ»· λαμβάνει υπό σημείωση τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν στον τρόπο με τον οποίο το Ηνωμένο Βασίλειο εφάρμοζε τον νόμο περί προστασίας δεδομένων, ενώ ήταν ακόμη μέλος της ΕΕ· υπενθυμίζει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο κατέγραφε και διατηρούσε αντίγραφο του συστήματος πληροφοριών Σένγκεν (SIS)· αναμένει από τους φορείς επιβολής του νόμου του Ηνωμένου Βασιλείου να συμμορφώνονται πλήρως με τους ισχύοντες κανόνες κατά την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο μέλλον· υπενθυμίζει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο διατηρεί πρόσβαση σε ορισμένες βάσεις δεδομένων επιβολής του νόμου της ΕΕ μόνο βάσει θετικής/αρνητικής απάντησης (hit/no hit) και είναι νομικά αποκλεισμένο από την πρόσβαση στο SIS·

([27]) Συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και της κυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής της 3ης Οκτωβρίου 2019 σχετικά με την πρόσβαση σε ηλεκτρονικά δεδομένα για τον σκοπό της καταπολέμησης του σοβαρού εγκλήματος.

([28]) Συμφωνία μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την προστασία των πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα για την πρόληψη, τη διερεύνηση, την ανίχνευση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων (ΕΕ L 336 της 10.12.2016, σ. 3).

Παρασκευή 21 Μαΐου 2021

30. εκφράζει την ανησυχία του για τα στοιχεία που αποκαλύφθηκαν τον Ιανουάριο του 2021, βάσει των οποίων 400 000 ποινικά μητρώα διεγράφησαν κατά λάθος από το Εθνικό Μητρώο της Αστυνομίας του Ηνωμένου Βασιλείου· τονίζει ότι ένα τέτοιο γεγονός δεν εμπνέει εμπιστοσύνη όσον αφορά τις προσπάθειες του Ηνωμένου Βασιλείου στον τομέα της προστασίας δεδομένων για σκοπούς επιβολής του νόμου·

31. σημειώνει ότι η πρόταση απόφασης επάρκειας αξιολογεί διεξοδικά τα δικαιώματα κάθε αρχής του Ηνωμένου Βασιλείου που εξουσιοδοτείται από την εθνική νομοθεσία να παρακολουθεί και να διατηρεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λόγους εθνικής ασφάλειας· επικροτεί, περαιτέρω, το γεγονός ότι αναλυτικές εκθέσεις εποπτείας σχετικά με τις αρμόδιες αρχές της κοινότητας ανταλλαγής πληροφοριών παρέχουν πληροφορίες που αφορούν τις τρέχουσες πρακτικές παρακολούθησης που εφαρμόζει το Ηνωμένο Βασίλειο· ζητεί από την Επιτροπή να αξιολογεί και να παρακολουθεί περαιτέρω τα είδη των δεδομένων επικοινωνιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες διατήρησης δεδομένων και νόμιμης παρακολούθησης του Ηνωμένου Βασιλείου·

32. επισημαίνει ότι η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου περιλαμβάνει τίτλους σχετικά με την ανταλλαγή δεδομένων DNA, δακτυλικών αποτυπωμάτων και αδειών κυκλοφορίας οχημάτων, τη διαβίβαση και επεξεργασία δεδομένων από καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR), τη συνεργασία όσον αφορά τις επιχειρησιακές πληροφορίες και τη συνεργασία με την Ευρωπόλ και την Eurojust, και ότι η συμφωνία αυτή θα ισχύει ανεξαρτήτως της απόφασης επάρκειας· υπενθυμίζει, ωστόσο, τις ανησυχίες που εκφράστηκαν στη γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Φεβρουαρίου του 2021 σχετικά τη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας όσον αφορά την ειδική χρήση και την πιο μακροχρόνια διατήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παραχωρήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει των τίτλων Prüm και PNR της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας, οι οποίοι δεν συνάδουν με τις χρήσεις και διατηρήσεις των κρατών μελών· υπενθυμίζει το δικαίωμα προσφυγής στο ΔΕΕ προκειμένου να διαπιστώσει τη νομιμότητα της προτεινόμενης διεθνούς συμφωνίας και, ιδίως, κατά πόσο είναι συμβατή με την προστασία ενός θεμελιώδους δικαιώματος ([29])·

Συμπεράσματα

33. καλεί την Επιτροπή να διαβεβαιώσει τις επιχειρήσεις της ΕΕ ότι η απόφαση επάρκειας θα παρέχει μια σταθερή, επαρκή και μελλοντοστραφή νομική βάση για τις διαβιβάσεις δεδομένων· υπογραμμίζει τη σημασία του να διασφαλιστεί ότι αυτή η απόφαση επάρκειας θα κριθεί αποδεκτή αν εξεταστεί από το ΔΕΕ, και τονίζει ότι όλες οι συστάσεις που περιλαμβάνονται στη γνωμοδότηση του ΕΣΠΔ θα πρέπει, συνεπώς, να ληφθούν υπόψη·

34. χαιρετίζει το γεγονός ότι οι αποφάσεις επάρκειας θα ισχύουν μόνο για τέσσερα έτη, δεδομένου ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ενδέχεται να επιλέξει να τροποποιήσει τη νομοθεσία που υπόκειται στην εκτίμηση επάρκειας της Επιτροπής εφόσον δεν αποτελεί πλέον κράτος μέλος της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να παρακολουθεί εν τω μεταξύ το επίπεδο προστασίας των δεδομένων στο Ηνωμένο Βασίλειο στη νομοθεσία και την πρακτική και να προβεί σε μια διεξοδική αξιολόγηση πριν από την ανανέωση της απόφασης επάρκειας το 2025·

35. υποστηρίζει την άποψη ότι, με την έγκριση των δύο εκτελεστικών αποφάσεων, που δεν συνάδουν με το δίκαιο της ΕΕ, χωρίς να έχουν επιλυθεί όλοι οι προβληματισμοί που εκφράζονται στο παρόν ψήφισμα, η Επιτροπή υπερβαίνει τις εκτελεστικές εξουσίες που της χορηγούνται μέσω του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680· εκφράζει, επομένως, την αντίρρησή του προς τις δύο εκτελεστικές πράξεις, διότι τα σχέδια εκτελεστικών αποφάσεων δεν συνάδουν με το δίκαιο της ΕΕ·

36. καλεί την Επιτροπή να τροποποιήσει τα δύο σχέδια εκτελεστικών αποφάσεων της προκειμένου να συμμορφωθούν πλήρως με το δίκαιο και τη νομολογία της ΕΕ·

37. ζητεί από τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων να αναστείλουν τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που μπορεί να υπόκειται σε άνευ διακρίσεων πρόσβαση των αρχών πληροφοριών του Ηνωμένου Βασιλείου, εάν η Επιτροπή πρόκειται να εγκρίνει τις αποφάσεις επάρκειας σε σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο πριν το Ηνωμένο Βασίλειο επιλύσει τα ανωτέρω ζητήματα·

38. καλεί την Επιτροπή και τις αρμόδιες αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου να καταρτίσουν ένα σχέδιο δράσης για να αντιμετωπίσουν το συντομότερο δυνατόν τις ελλείψεις που προσδιορίζονται στις γνωμοδοτήσεις του ΕΣΠΔ και άλλα εκκρεμή ζητήματα ως προς την προστασία δεδομένων στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα οποία πρέπει να αποτελούν προαπαιτούμενο για την τελική απόφαση επάρκειας·

39. καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να παρακολουθεί στενά το επίπεδο προστασίας των δεδομένων, καθώς και τους νόμους και τις πρακτικές μαζικής παρακολούθησης στο Ηνωμένο Βασίλειο· επισημαίνει ότι προβλέπονται άλλες νομικές δυνατότητες για διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο Ηνωμένο Βασίλειο στο κεφάλαιο V του ΓΚΠΔ· υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΕΣΠΔ, οι διαβιβάσεις που βασίζονται σε παρεκκλίσεις για ειδικές καταστάσεις σύμφωνα με το άρθρο 49 του ΓΚΠΔ πρέπει να πραγματοποιούνται κατ' εξαίρεση·

([29]) Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το σχέδιο απόφασης της Επιτροπής που επισημαίνει το κατάλληλο επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στα Μητρώα Ονομάτων Επιβατών (PNR) που διαβιβάζονται στην Υπηρεσία Τελωνείων και Προστασίας των Συνόρων των Ηνωμένων Πολιτειών (ΕΕ C 103 E της 29.4.2004, σ. 665).

40. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει αγνοήσει την έκκληση του Κοινοβουλίου περί αναστολής της Ασπίδας Προστασίας της Ιδιωτικής Ζωής μέχρι οι αρχές των ΗΠΑ να συμμορφωθούν με τους όρους της, αλλά έχει προτιμήσει να «παρακολουθεί την κατάσταση» χωρίς κάποιο συγκεκριμένο αποτέλεσμα ως προς την προστασία δεδομένων για τους πολίτες και την ασφάλεια δικαίου για τις επιχειρήσεις· παροτρύνει την Επιτροπή να αντλήσει διδάγματα από τις αποτυχίες του παρελθόντος σε περιπτώσεις όπου αγνόησε τις εκκλήσεις του Κοινοβουλίου και των εμπειρογνωμόνων σε σχέση με τη σύναψη και την παρακολούθηση παλαιότερων αποφάσεων επάρκειας, και να εμπιστευτεί το ΔΕΕ για την κατάλληλη επιβολή του δικαίου της ΕΕ για την προστασία δεδομένων σε συνέχεια των καταγγελιών μεμονωμένων ατόμων·

41. ζητεί από την Επιτροπή να παρακολουθεί στενά τη νομοθεσία και τις πρακτικές περί προστασίας δεδομένων στο Ηνωμένο Βασίλειο, να ενημερώνει άμεσα και να διαβουλεύεται με το Κοινοβούλιο σχετικά με τυχόν αλλαγές στο καθεστώς προστασίας δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου στο μέλλον, και ζητεί επίσης να δοθεί ελεγκτικός ρόλος στο Κοινοβούλιο στο νέο θεσμικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων αρμόδιων φορέων όπως η ειδική επιτροπή για τη συνεργασία στον τομέα επιβολής του νόμου και τη δικαστική συνεργασία·

o

o o

42. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Επιτροπή, στα κράτη μέλη και στην κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου.